

Latvijas Republikas

Ekonomikas ministrija

Ministry of Economics

Republic of Latvia

**Publisko personu
kapitālsabiedrību pārvaldība
Ekonomikas ministrijas redzējums**

Juris Pūce, Ekonomikas ministrijas valsts sekretārs

05.12.2012.

Daļējas centralizācijas ieviešana, līdzdalības pārvērtēšana un plānošana

- Izstrādāts **uz esošo normu pamata** - likums «Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām»
- **Izmaiņas veiktas atbilstoši MK lēmumam**
(Publisko personu komercdarbības koncepcija, Valsts kapitāla daļu pārvaldības koncepcija)

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

1. Likums attiecas **uz visām publiskām personām**, publiskas personas komercdarbības pamatprincipi **attiecināmi uz meitas sabiedrībām**
2. Jauns pienākums publiskai personai ne retāk kā **reizi 3 gados pārvērtēt līdzdalību** kapitālsabiedrībās, likumā noteikta pārvērtēšanas kārtība, koordinē Valsts kapitāla daļu pārvaldības birojs
3. Nosaka centralizētās pārvaldības institūcijas – **Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroja** statusu, uzdevumus, tiesības, vadības kompetenci, finansēšanas un uzraudzības mehānismu, konsultatīvās padomes izveides nosacījumus

- Šobrīd Latvijā ir decentralizēts pārvaldības modelis, tiks ieviests **daļēji centralizēts pārvaldības modelis**

- **Neliela**, kompakta tiešās valsts pārvaldes iestāde (*~10 darbinieki*)
- **MK pārraudzībā** (*pārraudzību īsteno Ministru prezidents*)
- **Finansēta no valsts budžeta** (*~430 tūkst. latu pirmajā darbības gadā*)
- **Pārvaldīs atsevišķas kapitālsabiedrības** (*kritēriji - monopols, peļņas gūšana kā pamatmērķis, darbība tirgus apstākļos, mazākuma daļas u.c. atbilstoši MK lēmumam*)

**Valsts
kapitāla
daļu
pārvaldības
birojs:
funkcijas**

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

4. Noteikts **sadarbības mehānisms kapitāla daļu pārvaldības nodrošināšanai** starp nozaru ministriju un Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroju. Lēmumu pieņem un par to atbild kapitāla daļu turētājs

Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroja atbildība

pārrauga finanšu rezultātu jautājumus un korporatīvās pārvaldības principu ieviešanu un īstenošanu

Nozaru ministrijas atbildība

pārrauga nozares attīstību un ar nozares specifiku saistītos jautājumus (normatīvo aktu izstrāde, politikas plānošanas dokumentu izstrāde, nozares politikas mērķu izstrāde, priekšlikumu izstrāde valsts budžeta projektam u.c.), kā arī nosaka kapitālsabiedrību specifiskos, nefinanšu mērķus

Darbības plānošana, rezultātu vērtēšana, informācijas atklātība

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

5. Jauns pienākums kapitālsabiedrībām izstrādāt **vidēja termiņa darbības stratēģijas**, noteikta šo stratēģijas izstrādes, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtība
6. Jauni nosacījumi **kapitālsabiedrības darbību rezultātu izvērtēšanai**, ko koordinē Valsts kapitāla daļu pārvaldības birojs (vadlīnijas, to uzraudzība, vienotas formas par ekonomisko mērķu sasniegšanu). Kapitāla daļu turētājs veic izvērtēšanu, pieņem lēmumu par turpmāko rīcību aktīvu atdeves un vērtības pieaugumam
7. **Jaunas prasības informācijas atklātības nodrošināšanai** - iespējas iepazīties ar valsts kapitālsabiedrību mērķiem, rezultātiem, finanšu rādītājiem, pārvaldības struktūru u.c. informāciju

Informācija, ko publisko kapitālsabiedrība

Mērķi	• Vispārējie ekonomiskie un specifiskie (<i>nozares politikas</i>) mērķi• Informācija par KS darbību
Finanšu informācija	• KS mērķu īstenošanas rezultāti• Veiktās iemaksas valsts budžetā (<i>dividendes, nodokļu maksājumi</i>)• Neauditēts pusgada pārskats (<i>divu mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām</i>)• Neauditēts gada pārskats (<i>divu mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām</i>)• Auditēts gada pārskats (<i>četrus mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām</i>)• Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (<i>ja attiecināms</i>)
Pārvaldības struktūra	• Īpašuma struktūra (tajā skaitā meitas sabiedrības, finanšu ieguldījumi citu sabiedrību pamatkapitālā)• Valdes locekļi, padomes locekļi (<i>ja attiecināms</i>)• Organizatoriskā struktūra
Būtiski aspekti	• Atalgojuma politikas principi, vidējais darbinieku skaits• Informācija par katra saņemtā un veiktā ziedojuma (dāvinājuma) summu, ziedojuma saņēmējiem, KS ziedošanas (dāvinājuma) kārtība• Iepirkumi (<i>tiks saglabāta esošā kārtība</i>)• <i>Cita nozīmīga informācija, ja tā nav saistīta ar komercnoslēpumu izpaušanu</i>

Ikgadējais publiskais pārskats par aktīviem

- Katru gadu līdz jūlija beigām sagatavo **publisko ikgadēju pārskatu par valstij piederošajiem aktīviem**, likumā noteikts tajā ietveramās informācijas apjoms
- Informatīvais ziņojums iesniedzams zināšanai MK un Saeimā

Interaktīva interneta vietne

- Datubāze (informācija par VKD un to pārvaldību)
 - ✓ vidējie finanšu rādītāji;
 - ✓ valsts piešķirtā finansējuma attīstība pa gadiem
 - ✓ kapitālsabiedrības veiktās iemaksas valsts budžetā, tajā skaitā dividendes, nodokļu maksājumi
 - ✓ cita informācija dažādos griezumos, arī dinamikā pa gadiem, ar iespēju attēlot rezultātus grafīku un diagrammu veidā
- Kapitālsabiedrību saraksts, kas grupēts pēc padotības, nozares vai lieluma kritērijiem, pēc valsts dalības kapitālā apmēra

Aktuālā *info*

- Noderīgi materiāli, izmaiņas likumdošanā, *info* par KS darbību, starptautisko pieredzi u.c.

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

8. Diferencēta dividenžu noteikšanas kārtība

- **Diferencēta** katrai kapitālsabiedrībai vidējā termiņā
- Nosakot dividenžu apmēru Valsts kapitāla daļu pārvaldības birojs **izvērtē**:
 - ✓ **KS mērķus** un to īstenošanu
 - ✓ katras **KS budžetu**, tajā iekļauto peļņas prognozi
 - ✓ **Vidēja termiņa darbības stratēģiju**,
 - ✓ optimālu **kapitāla struktūru** (attiecība starp pašu un aizņemto kapitālu), sabalansējot finanšu riskus, izvērtējot kapitāla pietiekamības un atdeves rādītājus
- **Izvērtējumu veic** Valsts kapitāla daļu pārvaldības birojs par KS; savukārt KS par tās meitas sabiedrībām
- Valsts budžeta likumā ieņēmumi no dividendēm **pēc Valsts kapitāla kaļu pārvaldības biroja priekšlikuma** Finanšu ministrijai

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

9. Jauna kārtība valdes un padomes locekļu nominēšanai

- Valdes un padomes locekļi izvirzīti, **izmantojot datu bāzi (rezerves sarakstu)**, balstoties uz profesionalitātes un kompetences kritērijiem (izglītība, pieredze, zināšanas par nozari, finansēm, vadīšanu, motivācijas metodēm u.c.), kur kandidāta politiskā piederība nav faktors
- Valdes un padomes locekļus izvirza Valsts kapitāla daļu pārvaldības biroja izveidota **Nomināciju komiteja**, tajā iekļaujot ekspertus
- **Jauna kārtība valdes locekļu atlīdzībai**, kas sasaistīta ar vidējo atalgojumu nozarē, līdzīga izmēra kapitālsabiedrības valdes locekļu vidējo atalgojumu neatkarīgi no nozares, kā arī kapitālsabiedrības darbības rezultātiem
- Valdes un padomes locekli amatā ievēlē uz 5 gadiem

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

10. Padomes izveides nosacījumi

- Piemērojami visi kritēriji padomes veidošanai:

Bilances
kopsumma
> 3 milj.latu

Neto
apgrozījums
> 15 milj.latu

Vidējais
darbinieku
skaits > 50

- Attiecas uz īpaši lielām, lielām un vidējām valsts KS
- Padomes loceklis var savienot darbu < 3 padomēs
- Padomes sastāvā ne vairāk kā 7 locekļi īpaši lielās, ne vairāk kā 5 padomes locekļi lielās un vidēji lielās kapitālsabiedrībās

Būtiskāko izmaiņu kopsavilkums

11. Kapitālsabiedrības pārveides nosacījumi

• Kapitālsabiedrība pārveides nosacījumi:

- izdod administratīvos aktus
- veic valsts nodevas administrēšanu
- ienākumi no dotācijas (subsīdijas) vai sniegtā pakalpojuma, izpildot tai deleģētos valsts pārvaldes uzdevumus

**Tiešās
pārvaldes
iestāde**

- sniedz publiskos pakalpojumus
- publiskās personas vārdā realizē projektus
- ienākumi no sniegtā pakalpojuma, izpildot tai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumus

**Publiska
aģentūra**

- Kapitālsabiedrības pārveidojot, netiek piemēroti Komerclikuma nosacījumi par tās likvidāciju

Paldies par uzmanību!